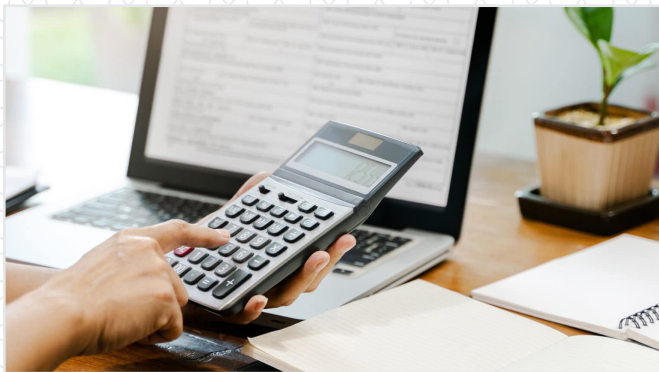

اظهار نظر کارشناسی درباره: « طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی » (اعاده شده از شورای نگهبان) ویرایش اول

لله الحمد لله الرحمن الرحيم

تاریخ انتشار:

۱۴۰۲/۶/۲۲

شماره مسلسل: ۲-۱۸۵۹۰

کد موضوعی: ۲۴۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی»
(اعاده شده از شورای نگهبان)
ویرایش اول

نام دفتر:

مطالعات حقوقی (حقوق اقتصادی و مالیه عمومی)

تهیه و تدوین:

امین‌اله پاک‌نژاد

اظهار نظرکننده:

محمد شکوری

ناظران علمی:

محمدبرزگر خسروی، احمد حکیم‌جوادی

ویراستار ادبی:

شیوا امین اسکندری

طراح گرافیک:

نرجس امیراحمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. مالیات

۲. سوداگری و سفته‌بازی

۳. عایدی سرمایه

۴. مالیات بر عایدی سرمایه

فهرست مطالب

۶	چکیده.....
۷	خلاصه مدیریتی.....
۸	مقدمه.....
۹	الف) نظرات شورای نگهبان.....
۳۱	ب) نظرات هیئت عالی نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام.....
۳۲	جمع‌بندی.....
۳۲	منابع و مآخذ.....

اظهار نظر کارشناسی درباره: « طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی » (اعاده شده از شورای نگهبان)

چکیده

یکی از موضوعاتی که علی‌رغم سابقه طولانی مباحث مربوط به آن، در نظام مالیاتی ایران، دارای خلأ می‌باشد، موضوع مالیات بر عایدی سرمایه است. عایدی سرمایه به میزان افزایش ارزش قیمت فروش یک دارایی نسبت به قیمت خرید آن گفته می‌شود. عدم وجود چنین پایه مالیاتی در کشور، باعث شده است، فعالیت‌های سوداگرانه در اقتصاد دارای سود بالایی شود و در بسیاری از موارد کالاهایی که جنبه مصرفی دارند، تبدیل به کالایی سرمایه‌ای شوند و زمینه‌ای جهت سفته‌بازی و اخلال در نظام اقتصادی فراهم شود. از این رو طرح «مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی» به شماره ثبت ۶۳، به منظور محدود کردن فعالیت‌های سوداگرانه، ایجاد عدالت اجتماعی، افزایش منابع عمومی و افزایش کارایی اقتصادی، در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد. این طرح پس از تصویب در صحن مجلس، برای بررسی از حیث مغایرت با قانون اساسی و شرع به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۹ نظرات خود را در خصوص طرح مذکور را اعلام کرد و این طرح را دارای ایرادها و ابهام‌هایی دانست.

خلاصه مدیریتی

بیان مسئله

یکی از موضوعاتی که علی‌رغم سابقه طولانی مباحث مربوط به آن، در نظام مالیاتی ایران، دارای خلأ می‌باشد، موضوع مالیات بر عایدی سرمایه است. عایدی سرمایه به میزان افزایش ارزش قیمت فروش یک دارایی نسبت به قیمت خرید آن گفته می‌شود. عدم وجود چنین پایه مالیاتی در کشور، باعث شده است، فعالیت‌های سوداگرانه در اقتصاد دارای سود بالایی شود و در بسیاری از موارد کالاهایی که جنبه مصرفی دارند، تبدیل به کالایی سرمایه‌ای شوند و زمینه‌ای جهت سفته‌بازی و اخلال در نظام اقتصادی فراهم شود. این امر سبب شده است، دولت در کنترل برخی بازارها، ناکام مانده و در انجام وظایف خود، دچار اختلال شود. از این رو طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، در مجلس شورای اسلامی پیگیری و به تصویب رسید. طرح مذکور پس از ارسال به شورای محترم نگهبان، با اشکالاتی از طرف شورای مذکور مواجه شد که در این گزارش، راهکارهای رفع ایرادات شورای نگهبان، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

نقاط قوت و ضعف طرح یا لایحه

طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، از جهت مغایرت با قانون اساسی و شرع از طرف شورای نگهبان با هفده مورد ایراد و ابهام مواجه شد. ضمن اینکه طرح مذکور، از طرف هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، نیز با سه اشکال روبه‌رو شد. در این گزارش سعی شده است، موارد مطروحه از طرف شورای نگهبان و هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام بر طرف شود.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی نظارتی یا سیاستی

جهت رفع موارد مطروحه از طرف شورای نگهبان و هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، در بسیاری موارد با دقت و اصلاح در عبارات به کار رفته در متن مصوبه، ایرادات قابل رفع می‌باشد که در گزارش به صورت تفصیلی بدان پرداخته می‌شود. برخی ایرادات مطرح شده، به دلیل تغییر رویکردهای حاکم بر طرح، از جمله موضوع مالیات بر تورم، نیازمند اتخاذ تصمیمات سیاستی است.

۱. مقدمه

طرح «مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی» به شماره ثبت ۶۳، به منظور محدود کردن فعالیت‌های سوداگرانه، ایجاد عدالت اجتماعی، افزایش منابع عمومی و افزایش کارایی اقتصادی، در مجلس شورای اسلامی اعلام و وصول شد. طرح مذکور [قانون پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان](#)^۱ و [قانون مالیات‌های مستقیم](#)^۲ را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این طرح پس از تصویب در صحن مجلس، برای بررسی از حیث مغایرت با قانون اساسی و شرع به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۹ نظرات خود را در خصوص طرح مذکور را اعلام کرد و این طرح را دارای ایرادها و ابهام‌هایی دانست. از این رو در این گزارش سعی شده‌است، موارد مدنظر شورای نگهبان مرتفع شود.

1. <https://www.rrk.ir/Laws/ShowLaw.aspx?Code=18420>

2. <https://qavanin.ir/Law/PrintText/83372>

۲. نظرات شورای نگهبان

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
	۱- اشخاص تجاری: کلیه اشخاص حقیقی ایرانی و اشخاص حقیقی غیر ایرانی مقیم ایران که دارای هرگونه فعالیت اقتصادی از قبیل فعالیتهای تولیدی، خدماتی، بازرگانی و سایر فعالیتهای اقتصادی صاحبان حرف، کسب و کارها و مشاغل می‌باشند و همچنین کلیه اشخاص حقوقی ایرانی دارای فعالیت‌های انتفاعی یا غیرانتفاعی و نیز کلیه اشخاص حقوقی غیر ایرانی مقیم خارج از ایران که در ایران دارای شعبه، نمایندگی یا کارگزاری هستند؛ در این قانون هرگاه از عبارتهای «مؤدی»، «مؤدیان» و «اشخاص تجاری» استفاده می‌شود، مراد اشخاص مذکور در این جزء است.		<p>جهت رفع ابهام شورای نگهبان در خصوص عبارت «فعالیت اقتصادی» پیشنهاد می‌شود: ^۱ عبارت‌های «هرگونه فعالیت اقتصادی از قبیل» و «سایر فعالیت‌های اقتصادی» حذف و بعد در جزء ۱ بند (ت) ماده از عبارت «مشاغل»، عبارت «موضوع ۳ موضوع اصلاح ماده فصل چهارم باب سوم قانون مالیات‌های قانون پایانه‌های مستقیم» [۲] اضافه شود.</p> <p>فروشگاهی و سامانه در ذیل جزء «۱» بند «ت»، عبارت «کلیه مؤدی ان منظور از مقیم اشخاص غیر ایرانی مقیم ایرانی» ایران در عبارت اشخاص به دلیل هم‌پوشانی با صدر ماده، حذف حقیقی غیر ایرانی مقیم شود و بعد از عبارت «اشخاص حقوقی ایران از این حیث که آیا ایرانی»، عبارت «اشخاص حقوقی شامل اشخاص ساکن یا غیر ایرانی مقیم ایران» اضافه شود.</p> <p>دارای اقامتگاه ساکن یا غیر ایرانی مقیم ایران» اضافه شود.</p> <p>می‌شود ابهام دارد پس از در خصوص عبارت «مقیم» پیشنهاد می‌شود: عبارت مذکور حذف و عبارت «دارای اقامتگاه قانونی در» به جای آن بیان شود. شایان ذکر است، عبارت «ساکن» که در ایراد شورای نگهبان مورد اشاره قرار گرفته است، به دلیل مشروعیت به افرادی که به صورت غیر قانونی در ایران، ساکن شده‌اند، صحیح به نظر نمی‌رسد.</p>

۱. تمامی پیشنهادات مندرج در این گزارش باید با رعایت تشریفات مقرر در آیین نامه داخلی مجلس صورت گیرد.

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
	<p>ب- هر شخص تجاری که به فروش کالا و خدمات اشتغال دارد، موظف است حداقل یکی از حساب‌های بانکی خود را به عنوان «حساب فروش» معرفی کند. کلیه دریافتی‌های شخص تجاری باید به حساب (های) فروش وی واریز شود. کلیه حساب‌هایی که به سامانه شاپرک متصل هستند، حساب فروش تلقی می‌شوند. همچنین، هر حساب بانکی که دفعات واریزی به آن در هر ماه از تعدادی که توسط شورای پول و اعتبار تعیین می‌شود، بیشتر باشد، حتی اگر به شبکه شاپرک متصل نباشد، حساب فروش تلقی خواهد شد. کلیه مبالغ واریزی به حساب‌های فروش، به عنوان فروش شخص تجاری محسوب می‌شود. سازمان موظف است به درخواست صاحب حساب مبنی بر اینکه حساب مورد نظر، علی‌رغم اینکه تعداد دفعات واریزی به آن بیشتر از تعدادی است که توسط شورای پول و اعتبار تعیین شده، حساب فروش نمی‌باشد، رسیدگی نموده و در صورت احراز صحت ادعای وی، حساب مزبور را از شمول احکام مربوط به حساب‌های فروش خارج کند.</p>	<p>در بند (ب) نسبت حساب فروش با حساب بانکی تجاری مذکور در سایر مواد این طرح و همچنین آثار و احکام آن ابهام دارد پس از رفع اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>در بند (ب) سامانه شاپرک و شبکه شاپرک به جهت فقدان تعریف قانونی ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد</p>	<p>در راستای رفع ایراد شورای نگهبان در خصوص نسبت «حساب فروش» با «حساب بانکی تجاری» پیشنهاد می‌شود: عبارت «حساب فروش، یکی از حساب‌های بانکی تجاری محسوب شده و تمام واریزهای به آن، مشمول مالیات است» اضافه شود.</p> <p>به منظور رفع ایراد شورای نگهبان در خصوص فقدان تعریف قانونی سامانه شاپرک، پیشنهاد می‌شود: عبارت «سامانه شاپرک»، حذف و عبارت «شبکه الکترونیکی نظام پرداخت که توسط بانک مرکزی به منظور نظارت و کنترل بر تراکنش‌های حاصل از ابزارهای پذیرش ایجاد شده است» جایگزین آن شود. همچنین عبارت «شبکه شاپرک» حذف و عبارت «شبکه مذکور در صدر ماده» جایگزین آن شود.</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
	<p>ب- استفاده از اسناد تجاری نظیر چک که می‌توانند موجب ایجاد حق بر ذمه صادرکننده آن شوند، در حکم انجام تراکنش میان طرفین معامله است و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد سایر نهادهای ذیربط موظفند اطلاعات مربوط به اسناد مذکور را به صورت برخط و همزمان با ثبت یا انتقال اسناد مذکور برای سازمان ارسال نمایند. همچنین استفاده از حساب‌هایی نظیر حساب‌های امانی موضوع تبصره (۲) ماده (۸) قانون مالیات‌های مستقیم و حساب‌های تجاری متعلق به کارگزاران موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و سایر مواردی که به‌عنوان واسطه انجام تراکنش میان طرفین معامله مورد استفاده قرار می‌گیرند نیز در حکم انجام تراکنش میان طرفین معامله مذکور است. سایر مصادیق واسطه‌های انجام تراکنش و نیز موارد مربوط به عدم تلقی انجام تراکنش به‌موجب اسناد تجاری موضوع این بند در آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین می‌شود. تراکنش‌های عادی بانکی بین مردم بدون انجام فعالیت تجاری، همچنین پرداخت‌های مربوط به اجاره مسکن، مشمول احکام این قانون نیست.</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر حسن اجرای احکام این ماده نظارت نماید. تخلف از اجرای حکم اجزای «الف» و «ب» این ماده، مشمول حکم ضمانت و جریمه موضوع ماده (۲۰۰) قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود. همچنین سازمان موظف است هر شش‌ماه یکبار گزارش پیشرفت اجرای این ماده را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.</p> <p>تبصره: اتصال دستگاه‌های کارت‌خوان بانکی و یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی که تعلق آنها به مودی معین توسط سازمان امور مالیاتی تأیید نشده باشد، به شبکه پرداخت بانکی کشور ممنوع است. بانک مرکزی و حسب مورد کلیه بانک‌ها و ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت موظفند مشخصات بهره‌برداران کلیه دستگاه‌های کارت‌خوان بانکی و پایانه‌های پرداخت الکترونیکی را به سازمان اعلام کنند. در صورت تخلف از حکم این ماده، مرتکبان به مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی به‌غیر از حبس محکوم می‌شوند.</p>	<p>در بند (ب) تفویض تعیین موارد عدم تلقی انجام تراکنش به آیین‌نامه این بند، حذف و عبارت «اسناد تجاری» معایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>در بند (ب) منظور از بعد امانه شود. تراکنش عادی و همچنین در راستای رفع ابهام شورای نگهبان نسبت فعالیت تجاری با در خصوص عبارت «تراکنش عادی»، فعالیت اقتصادی مذکور پیشنهاد می‌شود: واژه «عادی» از عبارت در ماده ۳ مصوبه ابهام مذکور حذف شود.</p> <p>دارد؛ پس از رفع ابهام به منظور رفع ابهام شورای نگهبان در خصوص نسبت میان فعالیت تجاری و فعالیت اقتصادی، پیشنهاد می‌شود: عبارت «فعالیت تجاری» به عبارت «فعالیت اقتصادی» تغییر یابد.</p>	<p>بند «ب» ماده (۷)</p>

شماره ماده	متن ماده	نظرشورا	اظهار نظر کارشناسی
<p>جزء «۱» بند «الف» و بند «ج» ماده (۸)</p>	<p>جزء (۱) بند «الف»: شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، بهابازار (بورس) ها، ناشران اوراق بهادار، کارگزاران و سایر نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، حسب مورد مطابق اعلام سازمان بورس و اوراق بهادار مکلفند همزمان با تقسیم سود یا فروش اوراق بهادار یا کالای مورد معامله در بهابازار (بورس) ها و بازارهای خارج از بهابازار (بورس) اشخاص حقیقی و حقوقی صورت حساب الکترونیکی مربوط را صادر کنند. ناشران اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار مکلفند توزیع و پرداخت سود و سایر منافع مربوط به این اوراق را صرفاً به صورت سامانه‌ای و از طریق شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه یا باتایید آن انجام دهند. سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است بر حسن اجرای تکالیف فوق نظارت کند.</p> <p>بند «ج»: دفاتر اسناد رسمی موظف‌اند صورت حساب الکترونیکی مربوط به تنظیم و تنفیذ وکالت بلاعزل انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) قانون مالیات‌های مستقیم را صادر نمایند.</p>	<p>در جزء ۱ بند (الف) و بند (ج) منظور از عبارت «تنفیذ وکالت بلاعزل» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>از آنجایی که تنفیذ وکالت از لحاظ حقوقی جایگاهی ندارد، به منظور رفع ایراد شورای نگهبان، پیشنهاد می‌گردد؛ واژه «تنفیذ» از عبارت مذکور، حذف شود.</p>
<p>جزء «۱» بند «ج» ماده (۸)</p>	<p>جزء (۱) بند «ج»: دفاتر اسناد رسمی، در خصوص هرگونه معامله املاک از قبیل انتقال مالکیت عین، انتقال حق واگذاری محل، واگذاری منافع، تنظیم و تنفیذ وکالت بلاعزل فروش، پرداخت قرض یا تادیه دین و هرگونه معامله اموال دارای سند رسمی.</p> <p>بند «ج»: دفاتر اسناد رسمی موظف‌اند صورت حساب الکترونیکی مربوط به تنظیم و تنفیذ وکالت بلاعزل انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) قانون مالیات‌های مستقیم را صادر نمایند.</p>	<p>نسبت میان جزء ۱ بند (ج) یا بند (چ) به جهت تکرار صورت گرفته در آنها ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در خصوص رفع شورای نگهبان، از آنجایی که بندهای مذکور دارای هم‌پوشانی است، پیشنهاد می‌شود: ضمن حذف بند «ج»، در جزء «۱» بند «ج» عبارت «هرگونه معامله املاک» حذف و عبارت «معاملات موضوع بندهای «۱» و «۲» ماده (۴) قانون مالیات بر ارزش افزوده [۴] جایگزین آن شود.</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
ماده «خ» (۸)	<p>خ- در صورت صدور چند صورت حساب الکترونیکی با مبالغ یا تاریخ‌های متفاوت برای انتقال یا واگذاری حق انتقال دارایی معین، صورت حساب الکترونیکی که مبنای عمل سازمان قرار می‌گیرد، مطابق آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین می‌شود.</p>	<p>در بند (خ) اطلاق واگذاری تعیین صورت حساب مبنای عمل به آیین‌نامه اجرایی معیار با اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>از نظر شورای نگهبان، واگذاری تعیین صورت حساب مبنای عمل به آیین‌نامه اجرایی، به دلیل ماهیت قانونی آن، معیار اصل (۸۵) قانون اساسی [۱] است؛ لذا باید شرایط و ضوابط نحوه تعیین صورت حساب مبنای عمل در قانون مورد اشاره قرار گیرد. در این راستا به منظور رفع ایراد شورای نگهبان، پیشنهاد می‌شود: واژه «آخرین» قبل از عبارت «صورت حساب الکترونیکی» ذیل بند اضافه گردد. همچنین عبارت «مطابق آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین می‌شود» حذف گردد.</p> <p>از آنجا که در همه موارد، مؤدی مالیاتی در صدور صورت حساب الکترونیکی نقشی نداشته‌باشد و امکان دارد مبنای قرار گرفتن آخرین صورت حساب، به زیان وی تمام شود، جهت جلوگیری از اجفاف حق مؤدیان پیشنهاد می‌شود، امکان شکایت و تجدیدنظر در این خصوص پیش‌بینی شود. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود: عبارت «مگر اینکه خلاف آن در مراجع دادرسی مالیاتی، ثابت شود»، به انتهای این بند اضافه گردد.</p>

شماره ماده	متن ماده	نظرشورا	اظهار نظر کارشناسی
	<p>ر- کلیه اشخاص تجاری و غیر تجاری مکلفند صورتحساب‌های الکترونیکی تنظیم هرگونه معامله از طریق اسناد عادی در خصوص انتقال عین یا حق و اگذاری محل و سایر حقوق مربوط به اموال غیر منقول اعم از عرصه و اعیان را با درج «اطلاعات دقیق محدوده جغرافیایی» در بند (ر) اطلاق انحصار به ترتیبی که سازمان تعیین می‌کند، از طریق امکان صدور صورتحساب مراجعه به مشاوران املاک یا شرکت‌های معتمد توسط مشاوران املاک و موضوع ماده (۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی شرکت‌های معتمد مغایر و سامانه مؤدیان صادر نمایند. سازمان موظف بند ۱۰ اصل سوم قانون است صورتحساب‌های الکترونیکی دارای‌های اساسی شناخته شد.</p> <p>موضوع این بند را در سامانه‌ای که به این حکم مذکور در بند (ر) منظور و به موجب آیین‌نامه اجرایی این ماده مبنی بر بطلان صورت تعیین می‌شود، ثبت نماید و امکان دسترسی حساب در صورت عدم برخط قوه قضائیه به سامانه مذکور را فراهم مالکیت انتقال دهنده از کند. در صورتی که عدم مالکیت انتقال دهنده جهت اینکه آیا در سایر بر اساس رأی لازم‌الاجرا مراجع قضائی محرز فروضی که معامله باطل شود، صورتحساب‌های الکترونیکی مذکور می‌شود نیز صورتحساب باطل می‌شود. مشاورین املاک و شرکت‌های مربوط باطل خواهد شد معتمد موضوع این بند حق اخذ حق الزحمه به یا خیر ابهام دارد؛ پس از تناسب ارزش معاملاتی جهت صدور صورت حساب الکترونیکی را ندارند و حق الزحمه شد. ایشان به موجب آیین‌نامه‌ای که ظرف سه ماه به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، بر اساس نرخ ثابت برای هر یک از انواع معاملات محاسبه خواهد شد.</p>	<p>در راستای رفع ایراد شورای نگهبان در خصوص انحصار صدور صورتحساب توسط مشاوران املاک و شرکت‌های معتمد، پیشنهاد می‌گردد: عبارت «از طریق مراجعه به مشاوران املاک یا شرکت‌های معتمد موضوع ماده (۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان» [۳] حذف شود.</p> <p>در خصوص رفع ابهام شورای نگهبان، پیشنهاد می‌شود: عبارت «عدم مالکیت انتقال دهنده بر اساس رأی لازم‌الاجرا مراجع قضائی» حذف و عبارت «انحلال معامله موضوع این بند از طرق قانونی» جایگزین آن شود.</p>	<p>بند «ر» ماده (۸)</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
	<p>تبصره (۱): در خصوص اشخاص غیر تجاری، در هر سال، آخرین مهلت صدور صورتحساب‌های الکترونیکی برای وجوه واریزی به حساب‌های غیر تجاری و واریز وجوه مربوط به صورتحساب‌های الکترونیکی صادر شده حداکثر پایان اردیبهشت ماه سال بعد است. همچنین اشخاص مذکور مکلفند تا موعد فوق در خصوص اصلاح یا ابطال صورتحساب الکترونیکی، برقراری ارتباط میان صورتحساب‌های الکترونیکی به منظور معاوضه یا تهاتر و نیز ایجاد تناظر موضوع بند «ت» ماده (۱۰) این قانون از طریق کارپوشه غیر تجاری، اقدام کنند. پس از پایان مهلت مذکور سازمان موظف است بر اساس مشخصات طرفین صورتحساب‌های الکترونیکی و مشخصات واریزکننده و دریافت‌کننده تراکنش، در خصوص مواردی که تناظر موضوع بند «ت» ماده (۱۰) این قانون توسط اشخاص غیر تجاری، صورت نگرفته باشد، تناظر خودکار میان صورتحساب‌های الکترونیکی و تراکنش‌های فی‌مابین حساب‌های متعلق به طرفین آن را حداکثر تا ۱۵ خرداد سال بعد ایجاد و از طریق کارپوشه غیر تجاری اعلام کند. این حکم مانع از رسیدگی به اعتراض اشخاص مذکور در خصوص تناظر ایجاد شده توسط سازمان تا پایان خرداد همان سال نیست. سازمان موظف است مالیات متعلق اشخاص غیر تجاری در هر سال را بر اساس اطلاعات موجود در سامانه مؤدیان حداکثر تا پایان تیر ماه سال بعد، تعیین و از طریق کارپوشه غیر تجاری اعلام نماید و اشخاص غیر تجاری مکلفند حداکثر تا آخر مرداد ماه، مالیات متعلق را پرداخت نمایند. عدم پرداخت مالیات در این موعد، موجب تعلق جریمه معادل دو و نیم درصد (۲٫۵٪) نسبت به اصل بدهی مالیاتی به‌ازای هر ماه تاخیر می‌شود. در صورت عدم پرداخت مالیات مذکور در مهلت مقرر، سازمان از طریق عملیات اجرایی نسبت به وصول مالیات متعلق و جریمه آن اقدام می‌نماید.</p> <p>صورتحساب‌های الکترونیکی که به‌موجب آرای لازم‌الاجرای مراجع قضایی پس از موعد مقرر صادر، اصلاح یا ابطال می‌شوند، از حکم این تبصره مستثنی هستند و سازمان موظف است صورتحساب‌های الکترونیکی مذکور را مطابق آیین‌نامه اجرایی این ماده مبنای محاسبه مالیات قرار دهد.</p>	<p>در تبصره ۱ اعلام از طریق کارپوشه از این جهت که آیا به‌منزله ابلاغ به مودی است یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>در تبصره ۱ اطلاق اجرای احکام مذکور پس از مهلت پیش‌بینی شده نسبت به مواردی که شخص در طول دوره به‌دلیل عذر موجه امکان اعتراض نداشته است خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>نسبت به رفع ابهام شورای نگهبان در خصوص اعلام از طریق کارپوشه تجاری، پیشنهاد می‌شود: عبارت «و به نحوه مقتضی به مودی ابلاغ» بعد از واژه «اعلام» اضافه گردد.</p> <p>در راستای رفع ایراد دوم شورای نگهبان، پیشنهاد می‌شود: عبارت ذیل پس از عبارت «تا پایان خرداد سال بعد نیست.» اضافه گردد:</p> <p>«اگر ابتلا به مرضی که مضر حرکت یا حوادث قهری یا وقایع خارج از اختیار شخص نظیر توقیف و حبس، با اثبات شخص مانع از اعتراض وی شده باشد، مهلت اعتراض، به میزان مدت معادیر مذکور، اضافه می‌گردد.»</p>
تبصره «۱» ماده (۸)			

شماره ماده	متن ماده	نظرشورا	اظهار نظر کارشناسی
<p>تبصره ۲» (۸)</p>	<p>تبصره ۲ - سازمان موظف است امکان صدور صورت حساب الکترونیکی در خصوص وجوه واریزی به حساب‌های غیرتجاری در هر سال را پس از پایان اردیبهشت سال بعد مشروط به پرداخت جریمه، حداکثر تا پایان سال فراهم نماید. جریمه فوق در خصوص صدور صورت حساب‌های الکترونیکی مذکور تا پایان خرداد آن سال معادل یک دهم درصد (۰,۱٪) و پس از آن تا پایان آن سال معادل پنج دهم درصد (۰,۵٪) مبلغ مندرج در صورت حساب الکترونیکی مربوط می‌باشد.</p> <p>در صورت صدور صورت حساب الکترونیکی موضوع این تبصره، مالیات پرداخت شده بر اساس فصل ششم باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم در خصوص وجوه مذکور، علی الحساب محسوب شده و سازمان موظف است آن وجوه را حداکثر یک ماه از تاریخ درخواست اشخاص غیرتجاری، به این اشخاص مسترد کند و در غیر این صورت، سازمان مشمول خسارتی به میزان دو و نیم درصد (۲/۵٪) در ماه نسبت به اصل مبلغ قابل استرداد، از تاریخ ثبت درخواست اشخاص مذکور می‌شود. خسارت مذکور توسط سازمان از محل وصولی‌های جاری پرداخت می‌گردد. همچنین در صورت عدم اقدام اشخاص غیرتجاری در خصوص تکلیف موضوع این تبصره پس از مهلت مذکور، مالیات و جریمه‌های مطالبه یا وصول شده، قطعی محسوب می‌شود.</p>	<p>در تبصره ۲ اطلاق قطعی تکلیف مودی به پرداخت جریمه در مواردی که شخص دیگری که موظف به صورت صدور صورت حساب الکترونیکی بوده، ولی در این رابطه یا تقصیر کرده باشد مغایر تقصیر داشته» پس از عبارت «مشروط اصل ۴۰ قانون اساسی به پرداخت جریمه» اضافه گردد.</p> <p>نسبت به رفع ایراد دوم شورای نگهبان در تبصره ۲ اطلاق قطعی محسوب کردن مالیات مرئی که مضر حرکت یا حوادث قهری یا و جریمه‌های مطالبه یا وقایع خارج از اختیار شخص نظیر توقیف وصول شده در صورت و حبس، با اثبات شخص مانع از اقدام عدم اقدام اشخاص وی شده باشد، مهلت اقدام اشخاص مذکور پس از مهلت ذکر غیرتجاری در خصوص تکلیف موضوع این تبصره، به میزان مدت معاذیر مذکور، که شخص در طول دوره اضافه می‌گردد». به انتهای پاراگراف اول این تبصره اضافه شود.</p> <p>انجام اقدامات لازم را نداشته است خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>اظهار نظر کارشناسی</p>
<p>صدر ماده</p> <p>(۱۲)</p>	<p>ماده ۱۲ - یک ماده به عنوان ماده (۴) به ذیل فصل اول باب دوم قانون مالیات‌های مستقیم به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>ماده ۴ - کلیه اشخاص غیرتجاری «انتقال دهنده عین» یا «واگذارکننده حق» در خصوص انتقال دارایی‌های زیر، در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، مشمول مالیات بر عایدی سرمایه هستند.</p>	<p>صدر ماده از این جهت که مقصود از واگذارکننده غیرمنقول گوناگون است، جهت رفع ابهام شورای نگهبان در خصوص عبارت محل است یا خیر ابهام «واگذارکننده حق» پیشنهاد می‌گردد: دارد پس از رفع ابهام عبارت «واگذاری محل» پس از عبارت اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>مذکور اضافه گردد.</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی	
بند «۲» ماده (۱۲)	<p>کلیه اشخاص غیر تجاری «انتقال دهنده عین» یا «واگذار کننده حق» در خصوص انتقال دارایی‌های زیر، در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، مشمول مالیات بر عایدی سرمایه هستند؛</p> <p>۱- ...</p> <p>۲- انواع خودر و سواری دارای پلاک شخصی مشمول مقررات مربوط به شماره گذاری.</p>	<p>در بند ۲ و دیگر مواد برای رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد مصوبه استفاده از واژه می‌شود: در بند «ب» ماده (۱۳) و تبصره غیر فارسی پلاک مغایر «۱» آن، تبصره «۲» ماده (۱۶) و تبصره اصل ۱۵ قانون اساسی «۳» ماده (۲۶) عبارت «شناسه انتظامی» جایگزین واژه «پلاک» شود.</p>	<p>اظهار نظر کارشناسی</p>	
بند «۵» ماده (۱۲)	<p>کلیه اشخاص غیر تجاری «انتقال دهنده عین» یا «واگذار کننده حق» در خصوص انتقال دارایی‌های زیر، در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، مشمول مالیات بر عایدی سرمایه هستند؛</p> <p>۱- ...</p> <p>۲- ...</p> <p>۳- ...</p> <p>۴- ...</p> <p>۵- انواع رمز پول و رمز دارایی</p>	<p>در بند ۵ عبارت «رمز پول» و رمز دارایی» به جهت عدم وجود تعریف قانونی ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>با عنایت به عدم وجود تعریف قانونی از عبارت «رمز پول و رمز دارایی» و ابهام مطرح شده از سوی شورای نگهبان، با الهام از طرح بانکداری مرکزی متن ذیل به عنوان تعریف رمز پول پیشنهاد می‌گردد:</p> <p>«رمز پول: نوعی پول رقومی (دیجیتال) رمز نگاری شده است که در بستر پایگاه داده اشتراکی و غیر متمرکز موجودیت می‌یابد و مبادله می‌شود.»</p>	<p>بند «۵» ماده (۱۲)</p>
تبصره «۲» ماده (۱۲)	<p>تبصره ۲- عایدی سرمایه حاصل از انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) این ماده که با استفاده از تنظیم یا تنفیذ وکالتنامه بلاعزل انجام گیرد، بر اساس «مصور تحساب الکترونیکی تنظیم یا تنفیذ وکالتنامه بلاعزل» موضوع بند (چ) ماده (۱۶ مکرر) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، مشمول مالیات موضوع این فصل می‌شود و موکل اصلی یا موکلین بعدی (تنفیذ کنندگان) وکالتنامه بلاعزل مسنول پرداخت مالیات متعلق هستند.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، توسط سازمان با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	<p>در تبصره ۲ منظور از «تنفیذ وکالتنامه بلاعزل» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>از آنجایی که تنفیذ وکالت از لحاظ حقوقی جایگاهی ندارد، به منظور رفع ایراد شورای نگهبان، پیشنهاد می‌گردد: واژه «تنفیذ» از عبارت مذکور، حذف گردد.</p>	<p>تبصره «۲» ماده (۱۲)</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
تبصره «۴» ماده (۱۲)	تبصره ۴- اخذ مالیات موضوع این فصل مشروط به استقرار کارپوشه‌های غیرتجاری سامانه مؤدیان با رعایت مفاد قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان است و چنانچه تکلیف مذکور انجام نشود، سازمان مجاز به مطالبه و اخذ مالیات مذکور نیست. منظور از استقرار کارپوشه غیرتجاری در این فصل، فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم توسط سازمان است به طوری که امکان صدور صورتحساب‌های الکترونیکی توسط اشخاص موضوع بند (ج) ماده (۱۶ مکرر) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودی ان فراهم شده باشد. مسئول تأیید شرط فوق، وزیر امور اقتصادی و دارایی است.	تبصره ۴ از این جهت آیا پس از تأیید مذکور در ذیل تبصره اخذ مالیات منوط به اعلام عمومی است یا خیر ابهام دارد و پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	جهت رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌گردد: عبارت «و اعلام عمومی آن» پس از عبارت «تأیید شرایط فوق» اضافه گردد.
تبصره «۶» ماده (۱۲)	تبصره ۶- مبنای محاسبه قیمت خرید دارایی‌های موضوع بند (۳) این ماده با دوره تملک کمتر از سه سال، قیمت درج شده در آخرین صورتحساب الکترونیکی خرید می‌باشد. در صورتی که دوره تملک دارایی فوق بیش از سه سال باشد، قیمت روز دارایی‌های مذکور در سه سال قبل یا مبلغ مندرج در صورتحساب الکترونیکی خرید، هر کدام که بیشتر باشد، مبنای محاسبه عایدی سرمایه است.	تبصره ۶ به جهت مشخص نبودن مرجع تعیین قیمت روز دارایی‌های مذکور و معیار تعیین آن در سه سال قبل ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	در راستای رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌گردد: تبصره اضافه گردد؛ «مرجع اعلام قیمت روز دارایی، مرکز آمار ایران می‌باشد که براساس متوسط قیمت محل وقوع ملک در یک‌ماه، محاسبه می‌شود.»
تبصره «۷» ماده (۱۲)	تبصره ۷- دارایی‌های بند (۴) این ماده در صورتی که نزد بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری غیربانکی ایرانی سپرده‌گذاری شده باشد، در دوره سپرده‌گذاری مشمول مالیات بر عایدی سرمایه نمی‌باشد.	در تبصره ۷ با توجه به معافیت مذکور در این تبصره مبنای محاسبه مابه‌التفاوت صورتحساب خرید و فروش، پیشنهاد می‌گردد: عبارت «مبنای محاسبه عایدی سرمایه تفاضل مبلغ زمان سپرده‌گذاری خرید و فروش ابهام دارد؛ پس از رفع تمام ابهام اظهار نظر خواهد شد.	به منظور رفع ابهام شورای نگهبان در خصوص مبنای محاسبه مابه‌التفاوت صورتحساب خرید و فروش، پیشنهاد می‌گردد: عبارت «مبنای محاسبه عایدی سرمایه تفاضل مبلغ زمان سپرده‌گذاری خرید و فروش، به علاوه تفاضل مبلغ زمان فروش و پایان سپرده‌گذاری می‌باشد.» در انتهای تبصره اضافه گردد.

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
تبصره «۸» ماده (۱۲)	تبصره ۸- آیین‌نامه اجرایی در خصوص نحوه صدور صورت حساب الکترونیکی دارایی‌های موضوع بند (۵) این ماده، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این ماده توسط سازمان با همکاری بانک مرکزی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	در تبصره ۸ منظور از «نحوه صدور صورت حساب الکترونیکی» از این جهت که شامل چه مواردی است ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	در راستای رفع ابهام شورای نگهبان، پیشنهاد می‌گردد: تبصره «۸» حذف شود.
بند «ه» ماده (۱۳)	۵- انتقال املاک موضوع ماده (۶۸) و قسمت اخیر ماده (۷۰) این قانون در خصوص مناطق نظامی یا مرافق عامه.	در بند (ه) با توجه به صدر و ذیل ماده (۷۰)، منظور از عبارت «قسمت اخیر» در خصوص مناطق نظامی و مرافق عامه ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	نسبت به رفع ابهام شورای نگهبان در خصوص ابهام مطرح شده، پیشنهاد می‌گردد: واژه «صدر» پس از عبارت «قسمت اخیر» اضافه گردد.
تبصره «۳» بند «ح» ماده (۱۳)	تبصره ۳- مبنای محاسبه «درآمد اتفاقی» دارایی‌های موضوع بند (۲) ماده (۴) این قانون که به صورت بلاعوض منتقل شده‌اند، ارزش روز دارایی‌های مذکور است؛ ارزش مذکور در حکم قیمت خرید برای محاسبه «عایدی سرمایه» در انتقال بعدی است.	تبصره ۳ بند (ح) از جهت عدم تعیین مرجع معیار و نحوه تعیین ارزش روز دارایی‌های موضوع بند ۲ ماده (۴) الحاقی به قانون موضوع ماده ۱۲ مصوبه ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	در راستای رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود عبارت ذیل به انتهای تبصره اضافه شود: «مرجع اعلام قیمت روز دارایی، مرکز آمار ایران می‌باشد که بر اساس متوسط قیمت دارایی‌های موضوع بند «۲» ماده (۴) قانون مالیات‌های مستقیم [۲] در یک‌ماه، محاسبه می‌شود.»
تبصره ماده (۱۴)	تبصره- آیین‌نامه اجرایی نحوه تعیین ارزش روز دارایی‌های موضوع ماده (۴) این قانون که قبل از اجرای این قانون خریداری شده و فروش آنها بعد از اجرای این قانون انجام می‌شود، با رعایت سایر مقررات مربوط بر اساس معیارهایی از قبیل ضریب از قیمت روز موضوع ماده (۶۴) این قانون و ماده (۳۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده حداکثر ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.»	تبصره ماده ۱۴ موضوع الحاق ماده ۶ قانون مالیات‌های مستقیم به جهت اطلاق تفویض تعیین ضوابط و معیارهای آیین‌نامه مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.	به منظور رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود: عبارت «معیارهایی از قبیل ضریب از» حذف و عبارت «معیارهای» جایگزین آن شود.

شماره ماده	متن ماده	نظرشورا	اظهار نظر کارشناسی
<p>تبصره «۲» ماده (۱۵)</p> <p>تبصره «۲» - در صورتی که دوره تملک دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) این قانون بیشتر از سه سال و کمتر از شش سال باشد، پنجاه درصد (۵۰٪) از «عایدی ناشی از تورم» از عایدی سرمایه مشمول مالیات کسر می‌شود. همچنین در صورتی که دوره تملک دارایی‌های فوق شش سال یا بیشتر از شش سال باشد، صد درصد (۱۰۰٪) «عایدی ناشی از تورم» از عایدی سرمایه مشمول مالیات کسر می‌شود. در انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) این قانون با دوره تملک شش سال یا بیشتر از شش سال، «مالیات بر عایدی سرمایه» یا حسب مورد «مالیات نقل و انتقال موضوع ماده (۵۹) این قانون» و «مالیات نقل و انتقال موضوع ماده (۳۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده» هر یک بیشتر باشد، مطالبه و اخذ می‌شود.</p> <p>عایدی ناشی از تورم عبارت است از مازاد «قیمت خرید تعدیل‌شده» از «قیمت خرید» و «قیمت خرید تعدیل‌شده» نیز عبارت است از «قیمت خرید» به‌علاوه حاصل ضرب «قیمت خرید» در درصد تغییرات «شاخص قیمت مصرف‌کننده» بر اساس اعلام مرکز آمار ایران در ابتدای «سال چهارم دوره تملک» و ابتدای «سال پایانی دوره تملک».</p>	<p>در تبصره ۲ عبارت «شاخص قیمت مصرف کل مراد است یا صرفاً شاخص قیمت مصرف در حوزه مسکن ملاک خواهد بود ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در راستای رفع ابهام شورای نگهبان، پیشنهاد می‌شود: پس از عبارت «شاخص قیمت مصرف»، واژه «کل» اضافه شود.</p>	<p>اظهار نظر کارشناسی</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
<p>تبصره «۳» ماده (۱۵)</p>	<p>تبصره ۳- در انتقال ماترک به صورت ارث و انتقال بلاعوض دارایی‌های موضوع ماده (۴) ماترک به صورت ارث مزایا این قانون به پدر یا مادر یا همسر یا اجداد و معافیت‌های مذکور در یا فرزندان یا اعضای خانوار، مبنای محاسبه قانون اجرا می‌شود یا خیر «دوره تملک» و همچنین «قیمت خرید» ابهام دارد پس از رفع دارایی‌های مذکور در انتقال بعدی «تاریخ تملک» و «قیمت خرید» اولیه دارایی است، شد.</p> <p>تاریخ تملک اموال و ماترک متوفیان که گواهی تبصره ۳ به جهت تعیین مالیات بر ارث آنان صادر شده در صورت عدم انتقال به نام ورثه طبق تقسیم نامه فی‌مابین تاریخ صدور گواهی مالیات بر ارث خواهد بود.</p> <p>موارد مشابه نظیر هبه و...، مغایر بند ۹ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>در تبصره ۳ با توجه به ذکر خویشاوندان وجه ذکر عنوان اعضای خانوار ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>حکم تبصره ۳ از جهت شمول حکم نسبت به مواردی که از معافیت برخوردار نیستند و راهکاری جز تقسیم دارایی نیز وجود ندارد ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>در تبصره ۳ از این جهت که آیا در موضوع انتقال ماترک به صورت ارث مزایا ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>تبصره ۳ به جهت تعیین مالیات بر ارث آنان صادر شده در صورت عدم انتقال به نام ورثه طبق تقسیم نامه فی‌مابین تاریخ صدور گواهی مالیات بر ارث خواهد بود.</p> <p>موارد مشابه نظیر هبه و...، مغایر بند ۹ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>در تبصره ۳ با توجه به ذکر خویشاوندان وجه ذکر عنوان اعضای خانوار ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>-</p>

شماره ماده	متن ماده	نظرشورا	اظهار نظر کارشناسی
تبصره «۴» ماده (۱۵)	تبصره ۴- در خصوص محاسبه عایدی سرمایه دارایی‌های موضوع بندهای (۳) و (۴) ماده (۴) این قانون، به ترتیب معادل گرمی طلای هجده عیار و معادل یورویی فروش دارایی‌های مذکور بر اساس ارزش روز دارایی ملک عمل قرار می‌گیرد. مبنای محاسبه قیمت خرید دارایی‌های فوق بر اساس روش میانگین موزون است.	نسبت حکم تبصره ۴ با تبصره ۶ ماده ۱۲ مصوبه در خصوص مبنای محاسبه قیمت خرید دارایی‌های موضوع بند ۳ ماده (الحاقی به قانون موضوع ماده ۱۲ مصوبه) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. در تبصره ۴ منظور از روش میانگین موزون به جهت عدم تعریف قانون ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	-
تبصره «۵» ماده (۱۵)	تبصره ۵- مجموع زیان سرمایه هر شخص غیرتجاری حاصل از انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) موضوع ماده (۴) این قانون با دوره تملک بیش از یک سال و مشمول مالیات بر عایدی سرمایه، از مجموع عایدی سرمایه دارایی‌های موضوع ماده (۴) این قانون در سال یا سال‌های بعد برای شخص مذکور قابل استهلاک است.	در تبصره ۵ از جهت تعیین تکلیف زیان سرمایه برای سایر دارایی‌ها (غیر از بندهای ۱ و ۲ ماده (۴) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	در راستای رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌گردد: عبارت «بندهای ۱» و «۲» حذف و عبارت «دارایی‌های موضوع» جایگزین آن شود.

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
ماده (۱۷)	<p>ماده ۱۷ - یک ماده به‌عنوان ماده (۹) به قانون مالیات‌های مستقیم به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>«ماده ۹ - در موارد «ابطال معامله بر اساس آرای قطعی مراجع قضائی» یا «اقاله یا فسخ یا انفساخ معاملات قطعی» داریی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) این قانون، اشخاص تعیین‌شده در ماده (۱۶ مکرر) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان موظفند حسب مورد نسبت به صدور کار برگ مربوط به ابطال یا اقاله یا فسخ یا انفساخ معامله مربوط اقدام کنند. همچنین سازمان موظف است مالیات بر عایدی سرمایه موارد فوق را حداکثر چهل و پنج روز پس از تاریخ مندرج در کار برگ‌های مذکور، از محل وصولی‌های جاری سازمان مسترد نماید؛ در صورت تأخیر در استرداد مبلغ مالیات بر عایدی سرمایه، سازمان مکلف به پرداخت ماهانه ۲ درصد (۲٪) جریمه تأخیر در پرداخت می‌باشد. این حکم در خصوص استرداد مالیات پرداختی، در مواردی که پس از پرداخت مالیات معامله انجام نشود نیز جاری است.</p> <p>تبصره - قوه قضائیه موظف است پس از استقرار کارپوشه غیر تجاری، در دعوی مرتبط با معاملات دارای صورتحساب الکترونیکی، شناسه منحصر به فرد صورتحساب الکترونیکی را در اسناد قضائی مربوط، ثبت و اطلاعات مورد نیاز سازمان در خصوص دادنامه‌های قطعی مرتبط با ابطال اسناد یا تنفیذ فسخ اسناد رسمی را به صورت برخط برای سازمان ارسال کند.»</p>	<p>ماده ۱۷ موضوع الحاق ماده ۹ به قانون مالیات‌های مستقیم از جهت تعیین تکلیف سایر پیشنهاد می‌گردد؛ عبارت «بندهای داریی‌های موضوع ماده ۴» و «۲» حذف و عبارت «داریی‌های موضوع» جایگزین آن شود.</p> <p>ماده ۱۲ مصوبه) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>اظهار نظر کارشناسی</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
تیمبره «۲» ماده (۲۰)	<p>ماده ۲۰ - یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۹۳) قانون مالیات‌های مستقیم به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>«تبصره ۲ - انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) این قانون مشمول مالیات این فصل با نرخ مقرر در ماده (۱۳۱) این قانون می‌شوند. در صورتی که تاریخ تملک دارایی‌های مذکور پیش از لازم‌الاجرا شدن این قانون باشد، صرفاً در چهار سال ابتدای اجرای این قانون، مشمول مالیات موضوع این فصل نمی‌شوند.</p> <p>در صورت عدم وجود صورت حساب الکترونیکی خرید دارایی‌های متعلق به اشخاص موضوع این ماده که دارای دفتر هستند، در صورتی که بر اساس اسناد رسمی، تاریخ تملک آن‌ها پیش از اجرای این قانون باشد، «تاریخ تملک» دارایی، تاریخ درج شده در سند مذکور است. همچنین ارزش درج شده در دفاتر اشخاص فوق، قیمت خرید دارایی‌های مذکور محسوب می‌شود. در صورتی که دارایی‌های مذکور از طریق اسناد عادی معامله شده‌اند، تاریخ تملک و قیمت خرید، تاریخ و ارزش درج شده در دفاتر اشخاص مذکور است. در صورت عدم وجود صورت حساب الکترونیکی خرید دارایی‌های متعلق به اشخاص موضوع این ماده که فاقد دفتر هستند یا اطلاعات معاملات در دفتر آنها مخدوش است یا موجود نیست، حکم ماده (۶) این قانون جاری است.»</p>	<p>در تبصره ۲ ماده ۲۰ موضوع الحاق یک تبصره به ماده ۹۳ قانون مالیات‌های متعلق به اشخاص مستقیم از جهت تعیین تکلیف در خصوص سایر دارایی‌های موضوع ماده (۴) الحاقی به قانون، موضوع ماده ۱۲ مصوبه ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در راستای رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌گردد: عبارت «بندهای «۱» و «۲»» حذف و عبارت «دارایی‌های موضوع» جایگزین آن گردد.</p>
ماده (۲۲)	<p>ماده ۲۲ - در ماده (۱۱۹) قانون مالیات‌های مستقیم، عبارت «به نرخ مقرر در ماده (۱۳۱)» به عبارت «برای اشخاص حقوقی به نرخ مقرر در ماده (۱۰۵) و برای اشخاص حقیقی با لحاظ مفاد مواد (۱۲۴) و (۱۲۶) به نرخ مقرر در ماده (۱۳۱)» اصلاح می‌شود.</p>	<p>در ماده ۲۲ موضوع اصلاح ماده ۱۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم نسبت تقسیم اشخاص به حقیقی و حقوقی با تقسیم اشخاص به تجاری و غیرتجاری در ماده (۳) این مصوبه ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در راستای رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود: واژه «تجاری» پس از واژه «اشخاص» اضافه گردد.</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
ماده (۲۳)	ماده ۲۳- ماده (۱۲۰) قانون مالیات‌های مستقیم تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۲۰- درآمد مشمول مالیات موضوع این فصل عبارت است از صددرد صد (۱۱۰۰) درآمد حاصله و در صورتی که غیر نقدی باشد؛ در خصوص دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون، ارزش روز مبنای محاسبه ارزش معاملاتی موضوع ماده (۶۴) این قانون و در خصوص دارایی‌های موضوع بند (۲) ماده (۴) ارزش روز دارایی‌های مذکور که توسط سازمان تعیین می‌شود و در خصوص سایر دارایی‌ها، بهای روز تحقق درآمد، مآخذ محاسبه مالیات قرار می‌گیرد.	در ماده ۲۳ موضوع اصلاح ماده ۱۲۰ قانون مالیات‌های مستقیم نسبت میان این ماده و ماده ۱۴ مصوبه در خصوص نحوه قیمت گذاری دارایی‌های موضوع بند ۲ ماده ۴ (الحاقی به قانون موضوع ماده ۱۲ مصوبه) ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	به منظور رفع ایراد شورای نگهبان در خصوص قیمت‌گذاری دارایی‌های موضوع بند «۲» ماده (۴)، پیشنهاد می‌گردد: عبارت «که توسط سازمان تعیین می‌شود» حذف شود.
بند «ج» ماده (۲۴)	ج- مجموع وجه دریافتی که فاقد مورد محاسب الکترونیکی متناظر باشد، برای دریافت‌کننده وجه در صورت تسویه موارد ذکر شده در بند «ب» این ماده، سازمان موظف است مالیات علی‌الحساب فوق را حداکثر ظرف سی روز پس از تاریخ تسویه، از محل وصولی‌های جاری سازمان مسترد نماید.	حکم ذیل بند (ج) از این به منظور رفع ابهام شورای نگهبان، جهت که در صورت تأخیر پیشنهاد می‌شود: عبارت «در صورت در استرداد مالیات‌های تأخیر در استرداد مبلغ مالیات علی‌الحساب آیا سازمان موظف است مالیات مکلف به پرداخت جریمه ۲ درصد جریمه تأخیر هست یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	حکم ذیل بند (ج) از این به منظور رفع ابهام شورای نگهبان، جهت که در صورت تأخیر پیشنهاد می‌شود: عبارت «در صورت در استرداد مالیات‌های تأخیر در استرداد مبلغ مالیات علی‌الحساب فوق، سازمان مکلف به پرداخت جریمه ۲ درصد جریمه تأخیر هست یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
تبصره «۳» ماده (۲۴)	تبصره ۳- آن بخش از درآمد موضوع این ماده که از طریق پدر یا مادر یا همسر یا اجداد یا فرزندان یا اعضای خانوار محقق شده، مشمول پرداخت مالیات موضوع این ماده نمی‌باشد. شرط برخورداری از این معافیت در خصوص اعضای خانوار، تأیید یا ثبت اطلاعات خانوار بر اساس مقررات مربوط است.	در تبصره ۳ با توجه به ذکر خویشاوندان وجه ذکر عنوان اعضای خانوار ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام از اظهار نظر خواهد شد.	تبصره «۳» ماده (۲۴) شرط برخورداری از این معافیت در خصوص اعضای خانوار، تأیید یا ثبت اطلاعات خانوار بر اساس مقررات مربوط است.

شماره ماده	متن ماده	نظرشورا	اظهار نظر کارشناسی
<p>جزء «۲» تبصره «۴» ماده (۲۴)</p>	<p>تبصره ۴: اعتراض نسبت به مالیات که بر اساس تبصره (۱) ماده (۱۶ مکرر) قانون پایانه‌های فرودگاهی و سامانه مؤدیان، تعیین و اعلام شده است، صرفاً با ثبت درخواست به صورت سامانه‌ای در اجرای مقررات ماده (۲۱۶) قانون مالیات‌های مستقیم در هیئت‌های حل اختلاف موضوع مواد (۲۴۴) و (۲۴۷) در موارد زیر قابل رسیدگی است: ۱- ... ۲- عدم امکان تأدیه مبلغ صورتحساب یا قرض در مهلت تعیین شده یا پنج سال مذکور به علت عسر و حرج به تشخیص مراجع قضائی؛</p>	<p>در جزء ۲ تبصره ۴، منظور از عبارت «پنج سال مذکور» ابهام دارد؛ پس پیشنهاد می‌گردد: عبارت «پنج سال از رفع ابهام اظهار نظر مذکور» حذف شود.</p>	<p>اظهار نظر کارشناسی</p>
<p>اجزای «۲» و «۳» تبصره «۴» ماده (۲۴)</p>	<p>تبصره ۴: اعتراض نسبت به مالیات که بر اساس تبصره (۱) ماده (۱۶ مکرر) قانون پایانه‌های فرودگاهی و سامانه مؤدیان، تعیین و اعلام شده است، صرفاً با ثبت درخواست به صورت سامانه‌ای در اجرای مقررات ماده (۲۱۶) قانون مالیات‌های مستقیم در هیئت‌های حل اختلاف موضوع مواد (۲۴۴) و (۲۴۷) در موارد زیر قابل رسیدگی است: ۱- ... ۲- عدم امکان تأدیه مبلغ صورتحساب یا قرض در مهلت تعیین شده یا پنج سال مذکور به علت عسر و حرج به تشخیص مراجع قضائی؛ ۳- عدم امکان پرداخت مالیات متعلق به دلیل عسر و حرج به تشخیص مراجع قضائی؛</p>	<p>اجزای ۲ و ۳ تبصره ۴، از این جهت که روشن نیست «تشخیص مرجع قضائی» با چه سازوکاری صورت می‌پذیرد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>در خصوص ابهام تعیین سازوکار تشخیص مرجع قضائی پیشنهاد می‌شود: عبارت «به تشخیص مرجع قضائی» حذف گردد.</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
	<p>ب- هر شخص غیر تجاری ایرانی یا دارای تابعیت ایرانی بالای هجده سال، در طول عمر خود در مجموع تا آستانه صد برابر معافیت حقوق موضوع ماده (۸۴) این قانون، معاف از مالیات موضوع این فصل است. استفاده از این معافیت در هر سال بنا به درخواست اشخاص موضوع این بند از طریق کارپوشه غیر تجاری است و در صد استفاده از معافیت این بند در هر سال از میزان باقیمانده آستانه مذکور که در سال‌های آتی قابل استفاده است، در کسر می‌گردد. اشخاص فوق در طول عمر خود، تفاوت عبارت‌های «هر حد اکثر سه بار می‌توانند نسبت به درخواست شخص غیر تجاری ایرانی» و «دارای تابعیت ایرانی» و «دارای تابعیت ایرانی» را در خصوص اشخاص غیر تجاری ایرانی ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد طول سال مالیاتی، مجموع موارد موضوع شد.</p> <p>ماده (۱۲۴) اشخاص مذکور از مجموع در بند (د) حکم به میزان آستانه موضوع بند (الف) و باقیمانده مسدود کردن حساب آستانه موضوع بند (ب) این ماده بیشتر شود، اشخاص مذکور پیش از مابه‌التفاوت از مجموع مقادیر مذکور به صورت اعلام به فرد و استتکاف علی‌الحساب مشمول پرداخت مالیات به نرخ وی از پرداخت مالیات مقرر در ماده (۱۳۱) این قانون می‌شود و معایر بند ۱۰ اصل سوم اشخاص موضوع بند (الف) ماده (۱۱) قانون اساسی شناخته پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان با اعلام سازمان موظفند به میزان مالیات مذکور، وجوه متعلق به شخص بدهکار را در حساب وی مسدود نماید. شخص مذکور مکلف است ظرف چهل و پنج روز، نسبت به صدور صورت‌حساب الکترونیکی مربوط یا پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات یا ارائه ضمانت به میزان مالیات متعلق اقدام نماید؛ در غیر این صورت سازمان موظف است مالیات مذکور را وصول نماید.</p>	<p>در بندهای (ب) و (د) در راستای رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود: در بندهای «ب» و «د» عبارت «دارای تابعیت ایرانی» حذف شود.</p> <p>به منظور رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود: عبارت «اشخاص موضوع بند (الف) ماده (۱۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان با اعلام سازمان موظفند به میزان مالیات مذکور، وجوه متعلق به شخص بدهکار را در حساب وی مسدود نماید.» حذف شود.</p>	<p>بند های «ب» و «د» ماده (۲۵)</p>

اظهار نظر کارشناسی	نظر شورا	متن ماده	شماره ماده
<p>در راستای رفع ایراد مغایرت با اصل (۸۵) قانون اساسی [۱]، پیشنهاد می‌شود: عبارت‌های «در حدود متعارف» و «دستور العمل اجرایی این تبصره... به‌تصویب وزیر اقتصاد و امور دارایی می‌رسد»، حذف شود. عبارت «اطلاعات پرداخت بهای معامله به تریبی که سازمان امور مالیاتی معین می‌نماید در کارپوشه تجاری اشخاص مشمول این تبصره قرار می‌گیرد» به انتهای تبصره اضافه شود.</p>	<p>در ماده ۲۶، موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم، اطلاق و آگذاری تعیین موارد مذکور به دستور العمل اجرایی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۶- پنج تبصره به‌عنوان تبصره‌های (۳) تا (۷) به ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم به شرح ذیل الحاق می‌شود:</p> <p>«تبصره ۳- در صورتی که دوره تملک دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون متعلق به اشخاص تجاری دارای مجوز فعالیت اقتصادی از مراجع ذیصلاح در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، بیش از سه سال و کمتر از شش سال باشد، صرفاً پنجاه درصد (۵۰٪) از کل عایدی سرمایه حاصل از انتقال دارایی‌های مذکور مشمول مالیات می‌شود. همچنین در صورتی که دوره تملک دارایی‌های مذکور شش سال یا بیشتر از شش سال باشد، مالیات بر عایدی سرمایه حاصل از انتقال این دارایی‌ها با نرخ صفر محاسبه می‌شود. همچنین عایدی سرمایه حاصل از انتقال دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون با دوره تملک سه سال یا کمتر از سه سال، دارایی‌های موضوع بند (۲) ماده (۴) این قانون به استثنای خودروهای دارای پلاک ویژه مناطق مذکور و دارایی‌های موضوع بندهای (۳) و (۴) ماده (۴) این قانون، مطابق قوانین سرزمین اصلی، مشمول مالیات است. عایدی سرمایه حاصل از انتقال دارایی‌های موضوع بند (۲) ماده (۴) این قانون که دارای پلاک ویژه مناطق موضوع این تبصره هستند، به نرخ صفر محاسبه می‌شود.</p> <p>تبصره ۴- عایدی سرمایه حاصل از انتقال دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون با دوره تملک سه سال یا کمتر از سه سال و دارایی‌های موضوع بندهای (۲)، (۳) و (۴) ماده (۴) این قانون مطابق قوانین سرزمین اصلی، مشمول مالیات است. تبصره ۵- به‌منظور حمایت از کسب و کارها، مشوق‌های زیر در نظر گرفته می‌شود:</p> <p>۱- از «عایدی سرمایه» ناشی از انتقال دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون که مالک دارایی در آن مشغول فعالیت اقتصادی است، معادل مجموع «حقوق و مزایای پرداختی» و پنج برابر «درآمد ابراز» در طول دوره تملک دارایی‌های مذکور، کسر می‌شود؛ تخفیف مذکور تا سقف هشتاد درصد (۸۰٪) مالیات حاصل از انتقال دارایی موضوع این تبصره قابل اعمال است.</p>	<p>ماده (۲۶)</p>

شماره ماده	متن ماده	نظر شورا	اظهار نظر کارشناسی
	<p>۲- از «عایدی سرمایه» ناشی از انتقال دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون که کاربری غیر مسکونی داشته و به اشخاص تجاری اجاره داده شده‌اند، معادل مجموع پنج برابر «درآمد حاصل از اجاره»، موضوع ماده (۵۳) این قانون در طول دوره تملک دارایی‌های مذکور، کسر می‌شود؛ تخفیف مذکور تا سقف هشتاد درصد (۸۰٪) مالیات حاصل از انتقال دارایی موضوع این تبصره قابل اعمال است. آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>تبصره ۶- در خصوص اشخاص تجاری که بدون لحاظ عایدی سرمایه حاصل از انتقال دارایی‌های موضوع بند (۱) ماده (۴) این قانون، زیان‌ده هستند، در صورتی که دوره تملک دارایی‌های مذکور بیش از دو سال باشد، عایدی مذکور با سایر درآمدهای مشمول مالیات این اشخاص جمع می‌شود و در غیر این صورت، صرفاً یک‌سوم از عایدی مذکور با سایر درآمدهای مشمول مالیات این اشخاص جمع می‌شود و مابقی عایدی حسب مورد با نرخ‌های مربوط مشمول مالیات می‌باشد.</p> <p>تبصره ۷- حکم بند (ت) ماده (۱۶ مکرر) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان در مورد خریدهای انجام شده از اشخاصی که ملزم به صدور صورت‌حساب الکترونیکی نیستند از قبیل خریدهای انجام شده از اشخاص غیر تجاری و واردات خدماتی که واردات آنها مستلزم صدور پروانه گمرکی نمی‌باشد، برای کسب و کارها در حدود متعارف جاری نمی‌باشد. دستورالعمل اجرایی این تبصره در خصوص نوع کسب و کار، سقف هزینه، حدود متعارف هر کسب و کار و نحوه پرداخت بهای معامله و احراز آن ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده توسط سازمان تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.»</p>		<p>ماده (۲۶)</p>

۳. نظرات هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام

شماره ماده	متن ماده	نظر هیئت عالی	اظهار نظر کارشناسی
ماده (۱۲)	ماده ۱۲ - یک ماده به‌عنوان ماده (۴) به ذیل فصل اول باب دوم قانون مالیات‌های مستقیم به شرح زیر الحاق می‌شود: ماده ۴- کلیه اشخاص غیر تجاری «انتقال دهنده عین»، یا «واگذار کننده حق» در خصوص انتقال دارایی‌های زیر، در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری-منعته و ویژه اقتصادی، مشمول مالیات بر عایدی سرمایه هستند.	توسعه دامنه اجرای این مصوبه به مناطق آزاد و ویژه و اخذ مالیات بر عایدی سرمایه در این مناطق، محدودیت جدیدی برای فعالیت‌های اقتصادی در این مناطق ایجاد می‌کند و در نتیجه مغایر بند ۱۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است که بر توسعه حوزه عملکرد این مناطق تأکید دارد.	-
بند «۵» ماده (۱۴)	کلیه اشخاص غیر تجاری «انتقال دهنده عین» یا «واگذار کننده حق» در خصوص انتقال دارایی‌های زیر، در کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری-منعته و ویژه اقتصادی، مشمول مالیات بر عایدی سرمایه هستند: ۱- ... ۲- ... ۳- ... ۴- ... ۵- انواع رمز پول و رمز دارایی	فقدان تعریف مشخص از دارایی‌های موضوع بند ۵ این ماده (رمز پول و رمز دارایی) باعث ابهام در تعیین مصادیق آن می‌گردد و از این حیث با شفافیت و عدم ابهام در قوانین که در جز: ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مورد تأکید قرار گرفته است، مغایرت دارد.	با عنایت به عدم وجود تعریف قانونی از عبارت «رمز پول و رمز دارایی» و ابهام مطرح شده از سوی هیئت عالی، با ابهام از طرح بانکداری مرکزی متن ذیل به‌عنوان تعریف رمز پول، پیشنهاد می‌شود: «رمز پول: نوعی پول رقومی (دیجیتال) رمزنگاری شده است که در بستر یک پایگاه داده اشتراکی و غیر متمرکز موجودیت می‌یابد و مبادله می‌شود.
ماده (۱۵)	تبصره ۲- در صورتی که دوره تملک دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) این قانون بیشتر از سه سال و کمتر از شش سال باشد، پنجاه درصد (۵۰٪) از «عایدی ناشی از تورم» ارزش افزوده مشمول مالیات کسر می‌شود. همچنین در صورتی که دوره تملک دارایی‌های فوق شش سال یا بیشتر از شش سال باشد، صد درصد (۱۰۰٪) «عایدی ناشی از تورم» از عایدی سرمایه مشمول مالیات کسر می‌شود. در انتقال دارایی‌های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۴) این قانون با دوره تملک شش سال یا بیشتر از شش سال، «مالیات بر عایدی سرمایه» یا حسب مورد «مالیات نقل و انتقال موضوع ماده (۵۹) این قانون» و «مالیات نقل و انتقال موضوع ماده (۳۰) این قانون مالیات بر ارزش افزوده» هر یک بیشتر باشد، مطالبه و اخذ می‌شود.	مطابق تبصره ۲ این ماده، اولاً در دوره تملک کمتر از سه سال، برای هیچ یک از دارایی‌ها، میزان تورم در نظر گرفته نمی‌شود و تمام افزایش قیمت به‌عنوان بخشی از عایدی سرمایه، مشمول مالیات می‌گردد (جز در موارد استثنا). ثانیاً در دوره تملک بیش از سه سال فقط برای بندهای ۱ و ۲ ماده ۴ (املاک و خودرو) تورم کلی یا جزاً از افزایش قیمت کسر می‌گردد. ثالثاً در مورد دارایی‌های بندهای ۱ و ۲ (املاک و خودرو) فقط برای دوره تملک بیش از شش سال، تورم به‌طور کامل لحاظ می‌شود و برای دوره سه تا شش سال صرفاً نیمی از تورم لحاظ می‌گردد. این وضعیت به‌معنای اخذ مالیات از تورم است که ناعادلانه است و در نتیجه مغایر جز: ۱۰ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری و نیز بند ۴ سیاست‌های کلی بر نامه هفتم است.	در راستای رفع ایراد دوم هیئت عالی پیشنهاد می‌گردد: در تبصره «۲» ماده (۱۵) عبارت «بندهای «۱» و «۲»» حذف شود.

۴. جمع‌بندی

طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، از جهت مغایرت با قانون اساسی و شرع از طرف شورای نگهبان با هفده مورد ایراد و ابهام مواجه شد. ضمن اینکه طرح مذکور، از طرف هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، نیز با سه اشکال روبه‌رو شد. در این گزارش سعی شده‌است، موارد مطروحه از طرف شورای نگهبان و هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام برطرف شود. جهت رفع موارد مطروحه از طرف شورای نگهبان و هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، در بسیاری موارد با دقت و اصلاح در عبارات به کار رفته در متن مصوبه، ایرادات قابل رفع می‌باشد که در گزارش به صورت تفصیلی بدان پرداخته می‌شود. برخی ایرادات مطرح‌شده، به دلیل تغییر رویکردهای حاکم بر طرح، از جمله موضوع مالیات بر تورم، نیازمند اتخاذ تصمیمات سیاستی است.

منابع و مآخذ

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. قانون مالیات‌های مستقیم.
۳. قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان.
۴. قانون مالیات بر ارزش افزوده.

مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۲۰۰۰ صندوق پستی: ۵۸۵۵-۱۵۸۷۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir